

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobce P., spol. s r. o., zastoupený JUDr. Miloslavou Coufalovou, advokátkou v Ústí nad Labem, Moskevská 9, proti žalovanému Celnímu ředitelství Ústí nad Labem, Ústí nad Labem, Elišky Krásnohorské 2378/24, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 1. 2004, čj. 508/04-21, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 16. 6. 2005, čj. 15 Ca 29/2004 - 57,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost se zamítá.**
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení o kasační stížnosti ve výši 1279,30 Kč ve lhůtě 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokátky JUDr. Miloslavy Coufalové.**

O d ů v o d n ě n í :

Ze správního a soudního spisu vyplývá, že Celní úřad vyměřil žalobci platebním výměrem ze dne 9. 12. 1997, čj. 63-8555/97 (dále jen „Platební výměr“), clo a daň z přidané hodnoty ve výši 1 303 902 Kč. Žalovaný rozhodnutím ze dne 19. 1. 1998, čj. 1-4120/808/98, zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí celního úřadu.

Celní dluh vznikl poté, kdy žalobce pověřil celní agenturu M., aby vyřídila celní formalities spojené s dovozem zboží žalobcem v roce 1992, a pracovníkům agentury zároveň svěřil prostředky k úhradě celního dluhu. Pracovníci agentury doložili žalobci falšovanými doklady splnění formalit a uhrazení celního dluhu a svěřené prostředky zpronevěřili. Následnou kontrolou bylo zjištěno, že celní formalities nebyly vyřízeny a celní úřad uložil žalobci Platebním výměrem uhradit celní dluh.

Žalobce požádal o prominutí cla podle § 289 zákona ČNR č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „celní zákon“). Generální ředitelství cel

zamítlo žádost rozhodnutím ze dne 10. 4. 1998, čj. 2002/98-11, a poté, k podnětu žalobce, nařídilo podle § 55b zákona ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“, „d. ř.“) rozhodnutím ze dne 29. 4. 1998, čj. 4477/2002/98-11, přezkoumání Platebního výměru. Žalovaný potvrdil Platební výměr rozhodnutím ze dne 21. 8. 1998, čj. 1/3132/661-3/98. Generální ředitelství cel zamítlo odvolání žalobce proti rozhodnutí žalovaného rozhodnutím ze dne 11. 1. 1999, čj. 4477/6332/98-11. Žalobce napadl posledně jmenované rozhodnutí Generálního ředitelství cel žalobou u Vrchního soudu v Praze, který řízení zastavil, neboť napadené rozhodnutí nepodléhalo soudnímu přezkumu.

Dále žalobce podal žádost o obnovu řízení, které původně vedlo k vydání Platebního výměru. Generální ředitelství cel rozhodnutím ze dne 16. 8. 2004, čj. 2004/5377/2, žádost zamítlo. Ministerstvo financí zamítlo odvolání žalobce proti posledně jmenovanému rozhodnutí Generálního ředitelství cel rozhodnutím ze dne 22. 3. 2005, čj. 152/109 272/2004.

Dne 30. 10. 2003 podal žalobce u Celního úřadu návrh na zrušení Platebního výměru podle § 56 odst. 1 písm. a) daňového řádu a tvrdil, že v důsledku zjevné nesprávnosti byla povinnost uložena někomu, kdo není povinen ji vykonat. Celní úřad žádost zamítl rozhodnutím ze dne 16. 12. 2003, čj. 4325/03-2063-01. Žalovaný rozhodl o odvolání žalobce proti posledně jmenovanému rozhodnutí celního úřadu rozhodnutím ze dne 30. 1. 2004, čj. 508/2004. Rozhodnutí odůvodnil tím, že Platební výměr, jehož zrušení se žalobce domáhal, byl přezkoumán všemi přípustnými řádnými i mimořádnými opravnými prostředky, byl vydán na základě spolehlivě zjištěného skutkového stavu a je věcně zcela správný, pravomocný a vykonatelný. Je proto zřejmé, že povinnost byla uložena osobě, která je povinna ji vykonat, nejsou dány podmínky pro zrušení platebního výměru podle § 56 odst. 1 písm. a) daňového řádu a rozhodnutí celního úřadu ze dne 16. 12. 2003 je správné. Nadto se žalovaný obsírně vyjádřil i k okolnostem vyměření cla a daně a vzniku celního dluhu.

Na námitku podjatosti všech pracovníků žalovaného, která byla v odvolání žalobce rovněž vznesena, žalovaný odpověděl přípisem ze dne 9. 1. 2004, kterým žalobci sdělil, že daňový řád umožňuje pouze vyloučení konkrétních pracovníků správce daně. Žalobce v odvolání neuvádí, které konkrétní pracovníky žalovaného považuje za podjaté a proto nelze jeho námitku projednat a rozhodnout o ní.

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem. V žalobě znovu zopakoval argumentaci uvedenou v předchozích podáních celním orgánům, tedy, že vydání Platebního výměru předcházela kriminální činnost pracovníků celního úřadu a s nimi spřízněných pracovníků agentury M., kterou pracovníci žalovaného tolerovali, resp. kryli. Tyto skutečnosti vyšly dle žalobce najevo v rámci trestního řízení vedeného proti uvedeným osobám. Žalovaný z uvedeného důvodu nemá zájem na odhalení a napravení jejich pochybení. Dále žalobce namítl věcnou nesprávnost napadeného rozhodnutí, neboť dle jeho názoru byla daň a clo vyměřena osobě, která nemá povinnost je hradit.

Podle žalovaného nebyla trestná činnost zaměstnanců celního úřadu prokázána, stejně jako spřízněnost zaměstnanců celního úřadu s pracovníky agentury M. - pachateli trestného činu zpronevěry, kteří žalobce poškodili. Žalovaný nekryl žádná pochybení pracovníků celního úřadu, naopak provedl jeho kontrolu a přijal opatření k nápravě. Závěry žalobce, týkající se věcné nesprávnosti napadeného rozhodnutí, resp. toho, že Platebním výměrem byla stanovena povinnost někomu, kdo ji nemá vykonat, považuje žalovaný za zcela mylné.

Krajský soud rozsudkem ze dne 16. 6. 2005, čj. 15 Ca 29/2004 - 57, napadené rozhodnutí zrušil. Učinil tak pro podstatné vady řízení spočívající v tom, že ve věci rozhodující pracovníci žalovaného byli skutečně podjatí, a v tom, že se předmětný celní spis ztratil a napadené rozhodnutí tedy nemá dostatečnou oporu ve správním spise.

K podjatosti pracovníků žalovaného krajský soud uvedl, že pachatelé trestného činu zpronevěry, kteří poškodili žalobce v rámci celního řízení a byli za tento trestný čin následně pravomocně odsouzeni, byli v minulosti ve služebním poměru celníků Celního úřadu v Ústí nad Labem a jejich trestná činnost byla umožněna znalostí prostředí celního úřadu a rovněž jistou spoluprací pracovníků celního úřadu. V práci celního úřadu byly zjištěny mnohé nedostatky. Za těchto okolností se jeví jako krajně nepravděpodobné, že by pracovníci celního úřadu a žalovaného měli skutečnou snahu a zájem rozhodovat nestranně a nezaujatě o případných vadách Platebního výměru.

Ke ztrátě celního spisu, týkajícího se celního dluhu z roku 1992 a Platebního výměru krajský soud uvedl, že v rámci trestního řízení proti pracovníkům agentury M. a některým pracovníkům celního úřadu bylo zjištěno, že celní spis byl na celním úřadu úmyslně odstraněn. Dokumenty obsažené ve spisu jsou přitom podle krajského soudu klíčové pro posouzení toho, zda nebyla povinnost uhradit celní dluh stanovena někomu, kdo nebyl povinen jej zaplatit.

Žalovaný (stěžovatel) brojil proti rozsudku krajského soudu kasační stížností. Namítl, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], neboť stěžovateli vytkl, že v řízení o návrhu na opravu zjevných nesprávností (§ 56 daňového řádu) nepřezkoumal Platební výměr. Takový přezkum je ovšem nepřipustný u pravomocného platebního výměru, který již byl věcně přezkoumán v rámci řádných i mimořádných opravných prostředků. Pokud žalobce v návrhu na zrušení Platebního výměru podle § 56 daňového řádu namítal jeho věcnou nesprávnost a nikoliv zřejmou chybu či nesprávnost, nemohl celní úřad ani stěžovatel postupovat jinak, než žádost zamítnout. V rámci daného řízení nelze rozhodnutí znovu přezkoumávat po věcné a hmotně právní stránce.

Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že kasační námitka je neurčitá, protože stěžovatel neupřesnil, které konkrétní zákonné ustanovení zakazuje v rámci řízení podle § 56 odst. 1 písm. a) daňového řádu věcné přezkoumání Platebního výměru. Dále žalobce polemizuje s tvrzením stěžovatele, že Platební výměr je věcně správný. Žalobce uvádí, že i podle judikatury Ústavního soudu má být správné řízení jako celek spravedlivé a nalézání práva má směřovat k spravedlivému řešení. Napadené rozhodnutí

vede k nespravedlivému důsledku, tedy k nemožnosti zrušit věcně nesprávný Platební výměr.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud především konstatuje, že se kasační námitka zcela míjí s důvody, pro které krajský soud napadené rozhodnutí zrušil. To bylo zrušeno pro vady řízení - podle krajského soudu rozhodoval podjatý pracovník žalovaného a v důsledku ztráty celního spisu není možné přezkoumat, zda skutečně nebylo clo vyměřeno v důsledku zřejmé nesprávnosti tomu, kdo nemá povinnost jej platit. Stěžovatel proti těmto závěrům krajského soudu ničeho nenamítá a Nejvyšší správní soud proto nemohl přezkoumávat jejich správnost.

Důvodem ke zrušení napadeného správního rozhodnutí naopak nebyl, jak z odůvodnění rozsudku krajského soudu vyplývá, právní názor, se kterým stěžovatel polemizuje, tedy že na základě návrhu na opravu zřejmých nesprávností podle § 56 daňového řádu má finanční orgán přezkoumávat věcnou a hmotně právní stránku pravomocného rozhodnutí. Nejvyšší správní soud se přitom ztotožňuje s názorem stěžovatele na systematické rozdělení řádných a mimořádných opravných prostředků v daňovém řádu. V rámci mimořádných opravných prostředků daňový řád rozlišuje obnovu řízení podle § 54 d. ř., která slouží k nápravě skutkových vad rozhodnutí na základě dodatečně zjištěných skutečností, dále přezkoumání rozhodnutí podle § 55b d. ř., které slouží k odstranění právně vadných rozhodnutí, vydaných v řízení stíženém vadami nebo těch, které jsou v rozporu s hmotným právem, dále prominutí daně či cla podle § 55a d. ř., kterým lze odstranit některé nežádoucí důsledky jinak správného uplatňování finančních předpisů a konečně opravu zřejmých omylů a nesprávností podle § 56 d. ř., která umožňuje odstranit početní, písařské a podobné chyby rozhodnutí (srov. také Kobič, J.: Správa daní a poplatků s komentářem od 1. 1. 2007, Olomouc, Anag, 2007, str. 560-561). Každý z těchto opravných prostředků má svou specifickou funkci a nelze je vzájemně zaměňovat. Není tedy možné přezkoumat k návrhu na opravu zřejmých nesprávností tvrzenou nezákonnost rozhodnutí (k tomu slouží přezkum podle § 55b daňového řádu) ani věcnou správnost ve světle nových zjištění (k tomu slouží obnova řízení podle § 54 daňového řádu). Rovněž není přípustné touto cestou odstraňovat žalobcem pocítovanou nespravedlnost uplatňování celních předpisů, neboť k tomu slouží institut prominutí daně podle § 55a daňového řádu. Uvedený závěr však v žádném případě nezprošťuje stěžovatele povinností rozhodnout o žádosti žalobce řádným postupem v souladu s procesními předpisy, tedy bez vad řízení vytknutých krajským soudem.

Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou a proto ji podle § 110 odst. 1, poslední věta s. ř. s., zamítl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 *a contrario* za použití § 120 s. ř. s.). Procesně úspěšnému žalobci byla přiznána náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.). Náklady žalobce se skládají z nákladů zastoupení advokátem [1 úkon právní služby, tj. vyjádření ke kasační stížnosti, o tarifní hodnotě 25 000 Kč /§ 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., ve znění účinném do 31. 8. 2006/, tj. 1000 Kč /§ 7 citované vyhlášky/], a dále z náhrady hotových výdajů ve výši 75 Kč (§ 13 odst. 3 citované vyhlášky). Protože zástupkyně žalobce je plátcem DPH, byla podle § 57 odst. 2 s. ř. s. odměna a náhrada hotových výdajů zvýšena o příslušnou sazbu daně z přidané hodnoty. Ta, ve výši 19 % z 1075 Kč činí 204,30 Kč. Celková náhrada nákladů žalobce tedy činí 1279,30 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. dubna 2007

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu